

EDINOST

Glasiló Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edincih je moč«

»EDINOST« izhaja 2krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v traških v Trstu po 5 kr., v Gorli in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, »Neva tiskarna«.

Val dopisi se pošiljajo Uradništva »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznana in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Javna zahvala.

Vsem tistim čestitim gospodom volilcem, kateri so blagovolili 7. t. m. me voliti poslancem za držav. zbor, zahvaljujem se po tem potu najsrčneje in se bilježim z najodličnejšim spoštovanjem Vam hvaležno udani

Prosek, 12. junija 1885.

Ivan Nabergoj,
državni poslanec.

Javna zahvala.

Ker mi je došlo od raznih krajev, od blizu in daleč, toliko čestitek, da mi je skoraj nemogoče se vsacemu posebe zahvaliti, izrekam po tem potu vsem čestitim gospodom, kateri so mi pismeno ali telegrafično čestitali, najtoplejšo zahvalo.

Prosek, 12. junija 1885.

Ivan Nabergoj,
državni poslanec.

Po volitvah.

I.

Pisali smo članke o volitvah, predno so se te vršile; čisto naravno je, da jih pišemo tudi po volitvah in da podučljive dogodke mej volitvijo porabimo v svojo korist. Pred volitvami smo svoje dotične članke nehali s Trstom in okolico; po volitvah pa nam kaže najboljša, da začnemo s Trstom.

Pisali smo v 39. številki, da gotovo zmagamo s poštenim našim Nabergojem, da le okoličanov najmanj 1600 pride na volišče; ali prišlo jih je gotovo do 2000 in sicer iz I. okraja do 340, iz drugega do 300, iz III. okolo 400, iz IV. okolo 300 in V. tudi okolo 330 in iz VI. 300. Kolikor nam je mogoče računati, volilo je od teh okoličanskih volilcev okolo

1750 Nabergoja. Mestnih volilcev je prišlo volit blizo 900, od katerih je volilo prav gotovo več nego polovica Nabergoja. Nabergoj je torej dobil glasove od blizo 1/4 volilcev došlih na volišče.

Mi smo svoj račun prav dobro napravili o okoličanih, kateri so prekosili vse naše nade in došli na volišče v večem številu, nego smo sami mogli pričakovati, in prišli so vsi ti okoličani navdušeni do skrajne meje, ter niso pustili do sebe sleparjem, kateri so jih čakali za vsakim voglom. Dan 7. junija 1885. bode torej v zgodovini tržaških Slovencev zabilježen se zlatimi črkami; na ta dan bodo gotovo ponosni tudi naši potomci.

Tržaški Slovenci, posebno pa okoličani so v nedeljo strli glavo grdemu lahonskemu zmaju. Ali pri vsem tem ne smemo počivati na svojih lovorikah, ker Lahoni bodo še vedno skušali, da bi nam delali škodo, da bi naše ljudi zapeljevali. Še v tem letu, najbrže v začetku jeseni, bodo se vršile volitve za mestni zbor. Za te volitve je treba, da se po društvu Edinost izvoljeni lokalni odbori precej začnejo pripravljati, da imajo svoje seje in da se prej ko prej zedinijo za prave narodne kandidate.

Sijajno zmago treba dobro izkoristiti, in ne pripustiti lahonskemu zmaju, da zopet pride do sapa. — V Cikorijo zapeljane brate naj okoličani zdaj po zmagi gledajo, da jih pripeljo zopet v naročje lastne majke, sovraštvo naj mine in srd, ravna naj se z njimi po Kristovem nauku; — posebno pa s tistimi, ki so pregledali svojo pregreho ter se jim vidi po dejanjih, da so se skesali. Otrpnele grešnike pa je treba le vendar še stražiti, da ne bodo delali škode ter da bodo le bolj na-se omejeni.

vinu, tu mora nekaj notri biti, si misli. Vzeme sveder, prevrta hrva in tudi sod, porine bezgovo cevko notri in koj je začelo vrti samo iz kleti teči v posodo, katero je seboj prinesel, ali ni mogel sam nositi vse posode, gre tedaj po tovarišev, kateri pridejo, da vsa posoda odnesejo in tudi tisti sod izpraznijo.

Tovariši so bili močno žejni ter so pridno praznili vrčke, dokler se niso narkali vinske kapljice.

Tretji večer mu spet reče glavar: da mora svinjo prignati, tudi to mora na poti vzeti tako, da ga ne bo kanas (svinjar) videl. Zdjaj si on vzeme sabljo, ter se z njo opasan napoti povelja svojega gospodarja izvrševati, vidi, da žene uže kanas svinje domu, uže od daleč vrže sabljo pred njega na cesto, kodar je imel svinje gnati, sam pa se skriva, da ga svinjar neopazi. Kedar prižene kanas čedo do tja, vidi, da se nekaj na cesti blišči, stopi blizu, vidi, da jako lepa sablja na cesti leži. Pri sebi misli tako, kaj bom s tem; pusti jo in gre dalje za čedo. Roparski novinec vidi, da je pustil sabljo ter si šepeta tiho: Dobro bo; teče dalje za neko sgrado (živo mejo), ter vrže sabljo nožnico na pot. Spet skrivaj nazaj beži in sabljo pobere. Kanas pride do nožnice in reče: O joj! zdaj bi tudi sabljo potreboval, popusti svinje in se vrne iskat sablje, katero pa je uže pobral roparski novinec. Hitro dene ta novinec trem svinjam vožinec okoli vrata in hajdi z njimi v log. Svinjar tega ni opazil, ker je bil daleč zad; tam v

Po našej zmagi je Lahonstvo strašno potrto, to se vidi iz njih listov, kateri jako obupno in ob enem tudi jako abotno pišejo. — Vidi se, da so za gotovo pričakovali zmage; ali nikoli si niso mislili, da tako sramotno propadejo; zatorej pa zdaj kriče, da se volitve niso vršile po pravici, da bodo protestovali in res tudi nosijo po Trstu nek protest, kateri podpisujejo tudi otroci in zganjari.

Tudi Šalobarda je v svojej obupnosti izrekla, da se morajo Lahoni zediniti celo speklenščekom, da se le za jezeslovanski navali, in v svojej besnosti spravila se je uboga »Šalobarda« celo na naše uboge perice, krušarice in mlekarice. Dr. Ciatto, mož ki je v Trstu znan kot lahonski Pavliha, išče kapitalistov, da bi sezidal zavod za čiščenje perila. Njegov organ, Šalobarda, piše, naj Tržačani ne kupujejo več mleka od okoličanov in tudi kruha ne, ker dr. Ciatto je te dni iznašel, da je kruh, kateri pečejo okoličanke, in kateri po svetu sluje zarad svoje dobrote in je imeniten še od časov preslavne cesarice Marije Terezije, katera je celo nekoliko skedenjskih krušaric poklicala v Beč, ta kruh, strmite! da je strupen in da je te dni več ljudi, ki je ta kruh jelo, zbolelo.

Mi sami nismo skoro svojim očem verjeli, ko smo čitali toliko abotnost in vendar je tako talo te dni parkrat v takozvanej šalobardi. Da tudi norci v časih najdejo takih, kateri jih poslušajo, temu je dokaz, da je res nekoliko lahonskih zagrizlih rodbin odpovedalo svojim okoličanskim pericam, krušaricam, mlekaricam, par rodbin je celo odpustilo svoje slovenske dekile, le zarad tega, ker so Slovenke. Ali še uboge dekile in perice se ne strašijo te preabotne demonstracije, kajti svoje mleko, svoj kruh

in strašno lačna in žejna. Ker nju meštija ni toliko nesla, da bi se mogla pošteno živiti; starejši je bil mizar, srednji pa lovec. Ko ju tam najde, spozna ju po glasu, a ona pa njega ne; reče krčmarici, naj prinese tema potepuhoma jedi in pijače. Res ona prinese in gladna brata sta se nahanila, posebno pridno sta kozarce praznila. Ko se nahanila, hočeta se najmlajšemu bratu zahvaliti, poznala ga nista, on pa pravi z močnim glasom: Le tiho! hudobneža, zdaj pojdemo domu, k našemu očetu, če še živi. Brata ospaneta na to in se prestrašita, ker zdajci sta spoznala brata svojega, kateremu sta toliko žalega storila, prosita ga oduščanja in se ibtita; ali mlajši nju bratec jima veli: Ze velja!

Iz gostilne se zdajci napotijo vsi trije proti svojemu domu, kder jim je zibel tekla, k staremu svojemuočetu, v 3 dneih dospoje do doma. Oče je prav tukrat zunaj pred hišo drva cepil, da mu je tekel pot z obraza. Uže od daleč gre doče zapazi mali kužej, katerega je oče imel doma, stiska rep mej noge, ter renči in cvileč se zaganja proti prišlecem. Tudi stara mačka, katera le zleknena ležala na slemenu, probudi se in pogleda kdo prihaja; petelin je s kikerikis naznanjal, da je poldan, solnce je močno pripekalo ter pošiljajo svoje žarke na teme.

Dober dan — pozdravi mlajši sin očeta — marljivo ste pri svojem poslu. Da sem — odgovori oče — pa moje stare kosti se neukretno uže gibajo pri delu. Poda mu potem roko in pravi: Mi smo

vsejedno lahko prodajajo in s takimi represalijami Lahoni le sami sebi največ škodujejo. Mi sicer dobro vemo, da je vse to le uprav otročja togota in strašna abota, švindeli, in da v Trstu ne nahajamo niti 20 Iredentarijev, katere bi luna tako neusmiljeno trkala. Sicer pa naj poskusijo; bodo videli, komu bo večja škoda. Da se hočejo okoličani maščevati na tak način, kakor neumna Šalobarda nasvetuje, Tržačani čez noč zgube celo vodo. In treba je znati, da za Nabergoja niso delali le Slovenci, temuč tudi pošteni in jako imoviti Italijani, dobri Avstrijci; nu, poznamo celo več milijonarjev, ki so svojim znancem in podložnim priporočali in na volilnico zapisali Nabergoja.

Naj se torej pravični Italijani, vsi mestni in okoličanski Slovani, potem vsi uradniki itd., zedinijo in napravijo listo tistih lahonskih krakelerjev a la Ciatto, katere po okoličanskem mleku in kruhu ščiplje, in naj vsi ti sklenejo, da ne bodo nič več pri njih kupovali, pili, jeli itd., bomo videli, kedo poprej neha. Nam so poznani nekateri trgovci, gostilničarji, krčmarji, kateri živé skoro samo ob slovenskih groših, pa vedno našemu ljudstvu nasprotujejo. Tem bi bila pač potrebna lekcija, kakoršno so dobili nekateri goriški Lahončiči.

Kaj tacega bi se utegnolo tudi zgoditi, in skoro gotovo ne bi ostalo omejeno le na tržaško prebivalstvo; temuč bi se širilo še dalje, kajti na svojat, ki bi se drznola zopet postopati, kakor je postopala leta 1868., reagirala bi vsa Avstrija. Taka reakcija pa ne bi mogla konvenirati interesom Trsta in bi torej omenjenej svojati utegnola zadati zadnji udarec.

Oj Lahončiči, minoli so časi, ko ste prevarili ves svet in merodajne kroge naščuvali na uboge okoličane;

PODLISTEK.

Narodne pripovedke.

Iz Spodnje Štirске.

XII.

(Konec.)

Prvokrat mu reče glavar: da mora tele prignati, pa ga ne sme po sili vzeti, ne iz hleva, pa tudi ne na pašniku, da bi ga kdo videl. Gre svojega povelja izvrševati in gredoč misli sam pri sebi: to bo težko, jako težko. Pride do pašnika blizu loga, kder so pastirji pasli svojo čedo; tam se on za gost češminov grm skriva pri cesti, kodar so domu gonili pastirji svojo čedo. Tam za grmom čaka, dokler pastirji niso gnali domu, res prižene nek pastirji čedo mimo, zadnji je imel najlepša teleta. Hitro ko pride tele blizu, skoči on izza grma, vrže vožinec (trobna vr) teletu okoli vrata in ga polagoma potegne k sebi, da še pastir niti zapazil ni, in zdaj vesel žene domu tele, s katerim so se prav dobro gostili. Drugi večer reče glavar: Sedaj pa pojdi nam po vina, pa ne smeš iti v klet, ne skozi duri, ne smeš je podkopati, pa nikder notri iti. Spat gre, in si misli, sinoči sem dobro izvršil, kako bo kaj nicoj. Naredi si dolgo cev iz bezga, katero znotraj dobro ogladi, tudi si vzeme sveder in več posode, pride k nekej kleti, kder je močno dišalo po

meč, kateri ste kovali, dragi Iredentariji, proti Slovincem, močno se je uže proti Vam obrnil; Vaše dejanje je sicer v svojem bistvu zlobno; ono je vredno, da vlast preiskuje, ali sploh sme tako sčuvanje nekazneno puščati. Pri vsem tem pa je vse vaše kričanje tudi strašno smešno; zdi se nam podobno kričanju razbrdanca, kateremu so vsled paglavskega nagajanja pametnejši ljudje prvokrat pleča namazali. O, pač lepa čast za Trst, tako ravnajte! Pomilovanja vredno mesto, kder taka temota vlada!!

(Dalje prih.)

Volilcem in volilnim možem v Istri.

Odkar je sveta i veka nahajamo mej ljudmi, v širjem ali ožjem krogu, razlike v verskih, narodnostnih, društvenih, državnih nazorih.

Ljudje, naj pripadajo k kojoj koli veri, narodnosti, društvu, državi, ako niso imeli svobode izpovedati svojo vero, ako se je njim zaničevala njih narodnost, ako so se njim kratile človeške i državne pravice, delali so na to, da izvojujejo svobodo svoje vere i narodnosti, da zadobe svoje pravice kakor člani društva i države.

Njih dotične borbe, naj si bodo proti komur koli, zaznamuje nepristranska zgodovina s debelimi črkami, a ni nepokvarjenega srca, koje bi jih zavoljo tega grajalo ali obsojevalo, da celó vsako jih za to hvali.

Slovinci i Hrvati v Istri so!

Pred tisoč i več let prognalo se je nekoliko njih v zapuščene kraje, da jih obdelajo. Pred nekoliko sto let se je poklicalo nekoliko njih, da se nasele v kraje, v kojih je kuga bila uničila poprejšnje prebivalstvo.

Rabilo se jih je za obdelovanje zemlje, i smatralo jih za brezpravne stvore.

Podobni ali jednaki odnošaji so vladali i po drugih zemljah, pa prenehali so ali prenehujejo ali vsekako prenehajo.

Drugi nazori so zavladali v svetu, bilo je za potrebo, da se zakonodajalci na nje ozró.

Promenjeni nazori hočejo *jednakost* ljudi pred zakonom, brez razlike na vero, narodnost, stan, v dolžnostih i pravicah, i *sodelovanje* samih ljudi pri krojenju svoje osode.

Prema temu ukinolo se je robijo i kmetijo; Nj. Veličanstvo naš cesar i kralj Franjo Josip je proglasil ustavo i poklicalo vse narode svoje prostorne monarhije, da skupaj z njim zakone delajo.

Zakoni so se napravili v duhu promenjenih nazorov, v duhu splošne jednakopravnosti.

Ti zakoni treba da se oživotvorijo, da ne bodo mrtva beseda.

Ni sile, koja bi to zabranila. Oni, koji

vaši sinovi, poznate nas oče? Da malo še vas poznam. Najmlajši sin vrže bisago z ramena ter pravi: Oče! to sem jaz skozi tri leta zaslužil, te križake in šmarne pevice. Oče pravi: Kako meštrijo se je kateri naučil. Najmlajši reče: Jaz sem tat; srednji reče: Jaz sem lovec; najstariji reče: Jaz sam mizar. Zdaj reče oče najmlajšemu, dobro, ti si tat, pojdi v šumo in moraš šogi ukrasti jajce iz gnezda, pa tako, da ptič za to ne bo vedel in ne zletel iz gnezda. Sin vzame nožič, gre v šumo, spleza nathoma na drevo, kder je šoga gnezdila, tako da starka ni zapazila, prevrta z nožičem rahlo gnezdo, da mu je jajčice padlo iz gnezda v klohub, starka vsega tega ni zapazila. Polagoma se spusti po drevi doll in jajce očetu prinese. Oče mu pravi: Dobro znaš svojo meštrijo. — Oče reče srednjemu sinu: Ti si lovec, jaz držim jajce mej dvema prstoma, ti pa ga prestreli tako, da se mojim prstom nič ne zgodi; on vzame puško, dobro nabere cil, sproži in srečno prestreli jajce, da ni očeta ranil, oče mu reče: Dobro umeješ tudi ti svojo meštrijo. Sedaj poreče oče najstarijemu sinu: Ti si mizar, ti to jajce spet skeli tako, da se ne bo nikder poznalo, ali on tega ni mogel napraviti, zato mu reče oče: Ker tega ne moreš, moral boš iti spet tri leta mizarstva se učiti. To je bila pokora njegova zaradi neusmiljenosti proti svojemu najmlajšemu bratu, srednji brat pa je ostal pri očetu. — Bodimo usmiljeni — da usmiljenje dosegnemo.

hočejo to zabraniti, prouzrokujejo borbo i zavlačajo samo provedenje.

I za Slovence i Hrvate v Istri so izdani oni zakoni. I pri njih treba da se provede i na nje se proteza jednakopravnost.

So taki, kateri se temu protivijo; so taki, kateri Slovence i Hrvate nekajo, a še več tacih, katerijim nekajo pravo na obstanek; so taki, kateri, imajoč vlast v rokah, nečacajo se delati izravno na njihovo propast.

Tudi Talijanov je, kateri obsojajo takovo postopanje.

Obsojuje ga tudi narod. Dokaz temu so minole volitve. Ni skoro več občine v Istri, v kojoj ne bi se bilo vzdiglo naroda, da prosveduje proti takemu postopanju.

Ako je bilo volilcev, kojim je na jeden ali drug način bilo zabranjeno vršiti volilno pravico, ako večina volilcev zahodne Istre, koji so otdali svoje glasove, ni prosvedovala, ako ni to storila in večina volilnih mož, to nemenja na stvari. Vsaka stvar trpi en čas, pravica za vselej.

Ni šlo za osebo, ampak za načelo.

Na jednej strani ono, koje zastopa »società politica istriana«, na drugej strani ono, koje zastopa društvo »Edinost« i list »Naša Sloga«.

Ta zadnja nastojita, da se provede pravo i zakon tudi za Slovence i Hrvate v Istri, i da se poljedelci vzdignejo gmotno i duševno.

Daje bil izvoljen tudi v zapadnem delu Istre naš slovanski kandidat, gotovo bi bil pospeševal pravice Slovincem i Hrvatov v Istri, in da ima Vitežič na svojej strani še drugoga, mladega in neustrašnega boritelja, Istrski Slovani bi se bili poprej rešili železnih spon, v katere jih oklepajo Lahoni. — Ali kar ni bilo, mora postati; v to svrhu morajo vstrajno delati vsi slovanski in hrvatski rodoljubi, društvo Edinost mora pa narod učiti ter napravljati bolj pogostoma shode in zbere v Istri.

V Istri se je začelo daniti; treba je, da izkoristimo položaj, da si v Istri to prisvojimo, kar je po naravi naše.

Pozicija je važna za Avstrija in za vse nje Slovine, zatorej pa je vredno in potrebno, da se nekatera središča bolj zanimajo za boritelje na skrajnej meji, nego so se zanimala dosedaj.

Mi smo sami sebi pripuščeni, in drugi bolj srečni naši bratje preveč pozabljajo na nas. Zadnje volitve v Istri bi nam mogle služiti v poduk, ne smeje bi ostati brez učinka na vse merodajne činitele.

Narod v Istri je zdrav, nepokvarjen, delo je tam jako hvaležno. Rodoljubi! ne pozabite torej Istre!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državnoborske volitve so z današnjim dnevom končane. Le nekoliko dopolnitnih volitev bo še treba za tiste poslance, ki so bili izvoljeni v več krajih, tako n. pr. v kmetskih občinah na Gorenjskem, ker je grof Hohenwart, katerega so te občine izvolile, sprejel mandat mesta Ljubljane. Izvršile so se volitve tako, kakor smo uže poprej slutili; levica je precej skopnela, ker je zgubila več sedežev na demokrate, antisemite itd. Desnica ne bo imela velikega razločka od poprej; v več prašanjih pa jo bodo podpirale tudi manjše stranke, vzlasti demokrati, ki se bodo držati bolj nje, nego levice.

V *Dalmaciji* so tudi pri državnozbornskih volitvah v mestih zmagali narodnjaki; bila sta izvoljena Supuk z 1130 glasovi proti zlopovestnemu Lapeni, ki je dobil 836 glasov, in Borčić z 791 glasovi proti Bondi, ki je dobil 525 glasov; ker bo tudi v velikem posestvu brez dvoma izvoljen kandidat narodne stranke, tedaj bo imela Dalmacija v prihodnje same narodne državne poslance.

V *Galiciji* so bili v velikem posestvu v državni zbor izvoljeni većinoma stari poslanci.

Vnanje dežele.

V *mestu Karlovu na Ruskem* so se zakleli zoper odvetnike, noben hišni posestnik jim ni hotel dati stranovanja, vsled tega so se morali preseliti v Petersburg in Moskvo.

Bolgarsko sobranje se je 9. t. m. slovesno odprlo. Knežev prestolni govor izreka upanje, da sobranje dokaže svoje domoljubje s tem, da sprejme pogodbo glede stavbe železnice Saribrod Vacarel, da more vlada spolniti mejnarodne dolžnosti. Knezu so poslanci živo pritrjevali. — V seji 10. t. m. je bila volitev načelnikovega namestnika. Kandidat opozicije, Suknarov, je dobil 47, vladni kandidat, Živkov, pa 115 glasov; opozicija je toraj popolnoma pobita.

Italijanska zbornica je 11. t. m. sprejela z 119 proti 116 glasov prvi člen načrta zastran odgovornosti gospodarjev pri ponesrečevanji delavcev pri delu, ker sta minister poljedelstva in pravosodja izrekla, da odstopita, ako se načrt ne sprejme.

Bismark se je s tem, da je zvišal carino na nekatere inostranske pridelke, vzlasti na žito in živino, jako opeknel in Nemčiji skoraj gotovo več škodoval, nego koristil. Prva je bila Rusija, ki je odgovorila na povišano carino s tem, da je carino zvišala na vse kovinske in mineralne rude in izdelke iz teh. To je Nemčiji hud udarec, ker izvoznja kovinskih izdelkov iz Nemčije v Rusijo popolnoma neha. In kar je storila Rusija, to storé tudi druge države. Švica in Rumunija uže delati v ta namen enake priprave in tudi Avstrija v prihodnjem zasedanji državnega zbora ukrepe, kar treba, da nadomesti zgubo, kakor trpi zaradi carinskih naredeb v Nemčiji.

V *Londonu* je 10. t. m. pri banketu kluba liberalcev govoril Dilke ter rekel, da pri prihodnjih volitvah sijajno zmagajo liberalci, posebno če Gladstone ostane stranki na čelu. Dilke je rekel, da njemu ne bi žal bilo, ako konservativci dobé priliko, v razpravo vzeti nerešena važna prašanja in pristavil, da je avgfansko prašanje po sreči rešitvi uže tako blizu, da konservativci ne bodo mogli več skaliti evropskega miru.

O *ministrski krizi na Angleškem* pišejo »Times«, da kraljica odstopa ministrov ni brezpogojno sprejela, »Standard« pa meni, da kraljica naroči Northcote-u, naj sestavi novo ministerstvo; Salisbury je zadovoljin, da Northcote stopi na čelo konservativnej vladi. »Pall Mall Gazette« pa piše: Ker se Salisbury brani prevzeti vlado, zato bo kraljica Gladstone-a nagovarjala, naj odstop prekličé. Gladstone pa se utegne braniti in potem pokličé kraljica Salisbury-a, ki prevzame sestavo novega ministerstva, če mu liberalni vodje pritrde, da ga bodo podpirali. Gladstone pa se potem državnim poslom popolnoma odpove. Zadnja poročila pa trde, da Gladstone ostane vladi na čelu.

Italijansko podjetje v Masavahu se bliža žalostnemu koncu. Razkadilo se je vse naidušenje Italijanov za to nesrečno ekspedicijo. Italijanski vojaki neizrečeno trpe od vročine, zelo so nezadovoljni in zahtevajo, naj se jim poviša plača, kakor se je angleškim vojakom. Začele so se uže mej vojaki tam poleti navadne hude bolezni: mrzlica, griža, solničarica, bolezen na jetrih in bati se je, da te bolezni vojake popolnem ugonobé. Ako bi se mogli Italijanski vojaki premestiti na bližnje višave v Senhit ali Keren, še bi bilo prebiti, a te kraje je z svojo vojsko zasedel abesinski kralj i nikakor noče dopustiti, da bi jih Italijanski vojaki zasedli. Tudi Abisinci niso prijatelji Italijanom, in več prask je bilo uže mej njimi. S kratka, Italijansko posadko v Masavahu tamošnje podnebje poleti ugonobi in Italija bo primorana Rudeče morje zapustiti, ali pa vedno nove moči tja pošiljati; to pa bo presegalo Italijanske moči in upre se temu tudi Italijanski parlament. Italijo je zapeljal napuh in zato je prišla v proglo, iz katere se s častjo ne bo mogla oti.

V *Sueškej komisiji* angleški poslanci popuščajo od prejšnjih svojih zahtevanj. Če tudi se porazum še ni dosegel, vendar je upati, da se Angležit udané načrtu, kateri podpirajo Nemčija, Avstrijsko-ogerska, Rusija in Francoska.

Na *Kreti* je stopila narodna skupščina v dogovor z guvernerjem Savas pašo. Konzuli se prizadevajo, da se sklene porazum.

Iz *Sudana* in sicer iz Suakima je prišlo uradno poročilo, da je konec meseca maja pala Kasala v roke krivemu proroku.

Francosko-kitajska mirovna pogodba je bila 9. t. m. v Tientsinu podpisana. To je naznanil Freycinet francoskej poslanskej zbornici in pristavil, da je kitajska vlada sprejela vsa francoska zahtevanja.

DOPISI.

Iz tržaške okolice, v 10. dan junija 1885. — Izmečki proklete Cikorije se zvijajo od jeze in srda, kakor kača, če jej na glavo stopiš. Mi si niti misliti nemoremo, da je v tako kratkem času Italijansko-irredentarsko-republikanski duh naše okoličane toliko ostrupil. Tako sovrastvo so vcepili tem Cikorjaškimi okoličanom, da sedaj ko so volitve končane, kar od jeze blujejo okoli sebe in dolže naše poštenjake, da so oni krivi, da je njih zloglasni Poldo propal, in da se sedaj vsi okoličani obrisejo pod nosom za delo, ker Tržačani ne bodo dajali več dela okoličanom in naj si gredo iskat istega k našemu Nabergoju. Poldeta povzdigujejo, Nabergoja zaničujejo.

Mi srčno obžalujemo te propadle ljudi, ki jim ni nič drugega na marj, nego »glazek šnopsa«, samo da ima poln trebuh, naj bode pa natlačen s polento ali pa z volno. Taka moža sta Miha Ferluga, po domače Skof, in Andrej Skabar, po domače Moro iz Grete. Mi ne bi teh mož v misel jemali, ker nista vredna, ali da jih njihovi sosedje spoznajo, kaka sta, da se jim bodo ogibali, kakor steklih psov, zato ju tu opišemo. Sosedje, to so Vam izdajice krvi, izdajice svojih bratov in izdajice naše svete domovine. Kedor jih bode čul slabo o našem narodu, o našem dičnem Nabergoju govoriti, naj jih zavrne z lepa, ako to ne pomaga, naj jih izroči policiji, ker ta dva nista nevarna le našemu narodu, temuž tudi državi, našej miljenj Avstriji. Ona dva se pajdašita z republikani, Garibaldiinovci, z onimi, ki nas hočejo zadaviti, ki so nam nastavili na naša prsa puško, da nas postrele. Ali morete trpeti mej seboj taka odpadnika? Ali ni vsacega sram, ki ž njima govori? Pustite ju na miru in ne brigajte se za nju, kakor da bi ju ne bilo, ona nista vredna biti mej pošteno človeško družbo, izbacite ju izmeji sebe in plunite jima v obraz.

Mislimo, da vsak pošten okoličan spoštuje obče čislane g. Antona Pogorelca iz Grete. Ali neko človeče, ki je podobno velikemu kolcu, kojega prekolješ, razkorčilo se je in več možakom javno izreklo, da je pred omenjeni gospod »cavra porca« — čuó, da mu ni dal nobeden pričujočih zausnice, ker zaslužil bi jo bil. Drugim jako poštenim okoličanom je zopet očital, da so izdajalci domovine, ker so proti Mauronerji delali. Grezarji! gledite, kako nevarna soseda imate. Varujte se jih, da Vam ne vcepita one gnjile pameti, ki jo imata sama. Jaz pa tu očitno izrekam, da se bosta izdajalca domovine še pokorila na tak ali drug način. Plačilo jima ne odide. Zakrijta si obraz, kedar ideta mimo poštenih okoličanov, ker nista toliko vredna, da bi tem čevlje odvezala in da bi pogledala njim naravnost v obraz. Skrijta se, ker gdo vaju je videti, Tebe, Skof, ki si podoben trski in ti, Moro; pa majhnemu ožganemu čoku, Sram vaju bodi, da se še nista spokorila, no pa tudi za vaju dva pride čas, ko bosta morala pred vsemi okoličani obuditi »grevengo«.

Iz Gropade v 11. dan junija 1885. — Tudi naša vas je preslajno zmago slavila na jako lep način. V ponedeljek popoldne so se zbrali naši Skulaši, kojim so se potoma pridružili tudi Skulaši iz Padrič. Pot nas je peljal v Bizovico k g. Urbančiču, kder nas je čakalo zopet mnogo rodoljubov iz Bazovice. Lepo petje naših Skulašev je navdušilo toli naš narod, da je vedno zahteval ponavljanje pesni. Sloga je vladala mej nami in bratski smo se poslovlili od ljubih nam Bazovcev, ki z nami jednako čutijo, jednaka bremena nosijo. Vsem je vezelje kipelo iz srca nad toliko sijajno zmago, ki smo jo dosegli brez vse druge pomoči. Našim ljudem se ni plačevalo in tudi nič obetalo, ne zlatih gradov in ne mastnih služb, vse je prišlo iz goll rodoljubja; iz samega navdušenja. Cikorija, ki je pri nas pognala samo dve koreniki, posušila se je; vino je pošlo, denarji so pošli in od naših ljudi nazvani »Antikrist«, (Petrač) sedaj molči, ko bi nič ne bilo prej. Morda ga je celo sram, ali ne verujemo. Še hodijo okolu njegove hiše nekateri in pogledujejo, kelaj jim »Antikrist« pomigne, naj idejo notri. Ali on jih neče poklicati in ko pride večer, pa žalostno pobrišejo.

Bog, ki nas je uže rešil marsikatero nadlogo, nas reši in otme tudi tega »Nebodigtreba« naglavnega greha. On, ki napravlja naš narod na krivična pota, on, ki zaničuje naš jezik, on, ki obeta našim ljudem vse, česar še sam nema, ne sme biti naš prijatelj, ker nam na tak način pohušuje narod in ga mehkuži. Nekateri teh zastojcev so celo trdili, da ima banknote po 100 f. ali to je slabo, da se ne more verjeti, ker nijeden izmej teh ne pozna številke, morda jim je kako staro pratiko pokazal. Ljudje, ali ne vidite, da

Vasima za norca. Kaj pa, ko bi imel res stotak, od kod so pa prišli? No sedaj pa molčimo, ker mož nam je uže od prejšnjih let znan, ker je za nekaj jednega moral študirati v Kopru.

V Bazovici 9. junija. Kar smo želeli, to smo dosegli. V nedeljo precej ob zori se je začelo naše ljudstvo skupaj zbirati iz vse vasi, da odide proti Trstu, na volilni boj, vse, staro in mlado je skupaj vrelo, ker nobeden ni smel doma ostati. Za nekoliko časa pa pride velika množica ljudstva iz Padrič in Gropad, da se tukaj združijo z Bazovčani in skupno odidejo v mesto. In res kmalu proti 8. uri je korakalo iz naše vasi nad 300 ljudi, proti Trstu. Prvi so šli vsi stari v kratkih hlačah, za njimi pevci »Skala«, potem pa razno drugo ljudstvo. Za ljudstvom pa so šli vozovi; na kojih so bili bolj onemogli starčki, mej kojimi se je nahajal tudi eden 100letni. Pevci so nam peli, ljudstvo je skakalo in vriskalo, sploh vse je bilo navdušeno, kakor vojaki kadar na vojno gredo. Po poti so se večkrat ponavljali klici Živijo Nabergoj!

Gesto le množice je bilo: zmagati moramo, ali z lepa, ali z grda. Bog vari, če propademo!

Ko so naši peveci peli skozi sv. Ivan, k malu se je bila nabrala velika množica sv. Ivančanov, koji so nas pozdravljali s živijo in neudajte se — klici, še celo pastirji, ki so krave po hribih pasli, kričali so: Živijo Nabergoj in smrt Cikorji. Pri sv. Ivanu smo se združili tudi z Lonjerskimi volilci, kojih je bilo okoli 200, in potem skupno korakali v boj na volišče, v mestu pa smo se razšli vsak na svoj okraj.

To vam je bila konkordija, drugačna nego ona, koja so hoteli šjor Poldetovi šuopsarji mej nas sejati. Tukaj je pokazal naš narod, da je še on tukaj na trdnih tleh. Svetoval bi jaz našim Bazovčanom, da bi tako, kakor so pokazali ljubezen in slovo mej seboj na dan volitve, da bi jo še večkrat tako ponavljali in gotovo vsaki krat tako zmagamo, kakor smo zadnjič.

Na delo, rojaki! Tirjajte, kar vam gre in ne strašite se malega truda, ker ake boste delali, boste tudi želi in s tem naredite čast sebi in vsemu svojemu rodu. Ne glejte na to, ako vam nekoristi, ampak delajte za potomce. Zatorej zanikarnost strani od nas in mej nami naj se vedno ponavljajo glasi: Okoličan si Slovan in moraš priti na dan.

Evo vam še nekaj: Pri nas je neka mlekarica, ki je uže več let nosila mleko dobro vam znanemu magistratnemu asessorju Pimpahu. Ko je prišla vtorek zjutraj v njegovo stanovanje in mu prinesla mleko po navadi, vpraša jo renegat Pimpah, za koga je glasoval nje mož, žena mu odgovori, da za Nabergoja. Na te besede plača ženi mleko in zaukaže, da mu ni treba več nositi mleka, ampak naj ga nosi Nabergoju v Prosek.

Iz Barkovelj 11. junija. (Izvirni dop.) V Barkovljah moramo ponosni biti, da se je večina volilcev udeležila volitve. le renegati svojega naroda so izostali, a teh je pa zelo majhno število. In tisti, ki podpora dobivajo, ali so sluge pri magistratu. Še celo stari ljudje od 70 do 90 let z lesenimi nogami, ali sicer bolehniki niso izostali, ker srce jih je gnalo za narod v zmagi in za zgled mladini. Hvaliti moramo kapovilo iz Barkovelj, da ni nič agitiral, ampak pustil ljudem svojo voljo in rekel, naj si volijo kogar hočejo. A tudi lisica je grozdje pustila, ker ni mogla do njega.

V nedeljo po blagoslovu je vse ljudstvo teško pričakovalo vesti o volitvi, kakor Izraelci v puščavi obljubljene dežele ali duše v vica odrešenja. Minola je uže ura 8—9 pa še se ni izvedelo nič o izidu, kar naglo ob tri četrti na 10 je prišlo po telefonu poročilo, da je izvoljen gospod Nabergoj. Vse ljudstvo je skup vrelo k »Društvu« in zapelo cesarsko himno in trikrat zaklicalo živio na svetlega cesarja in potem trikrat na g. Nabergoja, da bi ju nam Bog mnogo let ohranil. Veselica je trajala do 11. ure, potem pa so peveci po Miramarskeji cesti pred vasjo prepevali. Drugi dan zjutraj, ko je bila maša svet. rešnjega Telesa, udeležilo se je veliko ljudstva za zahvalo zmage. Po svetej maši pa se je v vasi obhajal praznik in z vsacega vogla se je slišalo ves dan do 3. ure zjutraj: živi Nabergoj.

Sv. Križ 11. junija. Zmagali smo ostudnega zinaja, strli mu strupeno glavo za vselej in zadostili željam naše duše, željam našega srca. Ostali smo trdni, kakor skala, neupogljivi, kakor močni hrast. S to zmagi nam je zagotovljena srečnejša prihodnost, zagotovljeni so boljše časi našim otrokom, ki uže sedaj sovražijo one, kateri so nam nastavljali nevarne mreže. Izvoljen je zopet mož čiste vesti in vzor odkritosrčnosti; mož kojega blaži čuteče srce, ki mu nije le za blagost mogočne Avstrije, za obstanek milega naroda slovenskega in to na podlagi naše sv. vere. Naj živi tedaj novoizvoljeni in Vsemogočni naj ga podpira in varuje pri njegovem delovanju! Živio Nabergoj!

Žalibog, vsi ne morejo tako misliti. Kakor povsod, imamo tudi tu nekaj umazanih Iškarijotov, ki so prodali svojo čast za par soldov ali glažek vina. Ti so največji izmečki našega naroda, največji sovražniki našemu cesarstvu. Vredni so takšni sleparji, da bi jih požrla zemlja, vredni so, da jih sovraži rod za rodom. Sam naš prečestiti gospod župnik je opominal v cerkvi, naj volijo verni takšnega moža, ki zastopa z ljubeznijo kristjana in državljana. Nekateri pajdaši so se vendar prodali.

Slednjč se je vendar častno zmagalo; gotovi smo boljše prihodnosti, gotovi, da ne bo naš glas le glas upjočega v puščavi. Ostanimo še nadalje tako krepki, da bomo brez strahu odbijali napade uže onemogle iredente, da jo poslednjič popolnoma uničimo. Več Križanov.

Domače in razne vesti.

Nepotrjen zakon. V tržaškem deželnem zboru v zadnjem zasedanju skleneni zakon, po katerem se zavarovalnim družbam prepoveduje, dvepercentno zavarovalno takso v prid mestnih ognjegašev nalagati na zavarovance, ni dobil Najvišje potrdbe.

Odlikovanje. Cesar je podelil g. Gustavu Grabergu, opravniku velike trgovinske tržke »Reyer in Schlick«, v priznanje njegovega občekoristnega in domoljubnega delovanja, viteški križ Fran-Josipovega reda.

Državnozbornska volitev v tržaške trgovinske zbornice je bila 10. t. m. Izmed 48 udov te zbornice je bilo k volitvi poklicanih onih 36, ki so avstrijski državljani. Uteležilo se jih je volitve 27 in dobil je J. plem. Vucetich 23, vitez Stalliz 3 in Teuchl 1 glas. Izvoljen je tečaj zopet Vucetich. Izvoljeni je izrekel, da volitev sprejme, zahvalil se za zaupanje ter rekel, da se, kakor doslej, tudi v prihodnje ne bo udeleževal boja mej strankami, ker je škodljiv gmotnim interesom prebivalstva; on upa, da se razpor državi v blagost k malu poleže, toliko bolj, ker je vlada izjavila, da hoče pomiriti vse narodnosti na podlagi enakopravnosti. Dalje je Vucetich naglašal, da se bo prihodnji državni zbor pečal s prašanji, ki so za Trst velevažna, in da se bo on po svoji moči prizadeval za ugodno rešitev teh prašanj. Zbornica je to izjavo s pohvalo sprejela in besede so res lepe, da bi tudi dejanje enako bilo.

Post festum. Ne samo po prodajalnicah in javnih lokalih, temuč celo na ulici zasramujejo »Iredentarij« naše okoličanke, ki nosijo v mesto mleko in kruh prodajati. V ulico Tintore, kder te naše ženske prodajajo kruh, prihajajo včeraj drhal mesarjev, ki so sploh po Trstu znani, kot najsurvojši ljudje ter ubogim ženskim očitali, da ne bodo mogle živeti sedaj, ker kar je v Trstu italjanskega, ne bode več kupovalo ne kruha, ne mleka ne zelenjave in nebenih drugih domačih pridelkov, ker so volili Nabergoja. Naše vrle okoličanke se spočetkom niso menile za te grožnje, ali ko se je ta zmes preveč ošabno vedla, reklo so jim pa, da okoličani bodo leško živeli brez Trsta, ali Trstu bode gorje, ako ga okoličani zapuste. Poginoti bode te moral, ali pa vse desetkrat dražje plačevati, če boste imeli s čim. Mi bodemo pa živeli od tega, kar danes vam prinašamo. Prav je bilo to iredentarskej drhali; potepeno je odšla. Prav so imele okoličanke, da so jim povedale, kakor jim je spodobno. Bog živi tako vrle okoličanke!

Tudi v več hišah so vže nekojim pericam in mlekaricam zagrozili, da ne bodo več njih potrebovali. Nek magistratov hlapec je mlekarico plačal in povedal, da ni treba več mleka k njemu nositi. Par rodbin je odpisalo slovenske dekle. No Furlani; sedaj si pa kupite še vsak par konj, da boste vozili mleko iz Milana po Trstu. Daleč smo prišli, kaj so to prijatelji okoličanov! Okoličani, zapomnite si, kako delajo sedaj Italijani z vami! Kedo je vaš prijatelj, ali mi, ali pa oni; ki vam sedaj službe odpovedujejo? Roko na srce in premislite.

Avstrijsko-ogrski Loyd pošlje 29. t. m. enega najboljših svojih parnikov, »Thisbe«, v Brazilijo. Na potu obišče najprej Reko, potem odpluje naravnost v Pernambuko, Bahio, Rio Janeiro in Santos. Peljal bo tja moko, kovine, pohišje itd.

Tržaške novosti:

Iredentarij in Garibaldi se po zadnjih volitvah kar vijejo od jeze ko črvi, na katere je trda peta stopila. Njim in njenim časnikom zdaj ne manjka dobrih svetov, katere daje Italijanom, da bi oprali sramoto, katere jim je zadela. »Od okoličank ne kupujite več kruha, zelenjave in mleka, tuji jim perila prāt več ne dajajte tako se derejo zdaj ljudje, kateri so se nam še pred kratkim prilizovali in se za naše največje prijatelje izdajali. Da, izvrstni prijatelji! Ali ti ljuoje naj bodo veseli, da jim okoličan in Kranjec jedače v Trst nosi, ker inace ne bi se jim predobro godilo.

Da jim peric iz okolice treba, to se itak umeje.

En listič te iredentarske baže se tudi zelo huduje, ker je pri tukajšnjem nemškem listu, kateri je do zadnjega trenutka Mauronerjevo gardo branil, mladenec v službi, koji je pri volitvah po svoji moči za avstrijsko in slovensko reč delal. To mu ne da več miru, in uže zahteva, da bi tega mladenca iz službe poslali. — Torej udri po vsem, kar je slovenski, ali bolje rečeno, po vsem, kar ni z iredento. Hoče li nas ta imenitna gospoda s tem plašiti? Mislijo li ti podleci, da se narodnost in prepričanje od Slovana tako lahko odkupi, kakor od kacega Furlana coklje? Prašamo pa gospode sotrudnike tega lističa in gospode Iredentarije, s katerimi so črkostavci Lloydove tiskarne v tako ozke zvezi, je li društvo »Lloyd«, katero vsa Avstrija podpira, kakšno italjansko društvo, da se zdrzevajo črkostavci njene tiskarne na vse kriple delati propagando za Iredento, in da so našej milej Avstriji sovražni? Morda se tem razjarjenim glavam uže kaj od kakšnega »Lloyd italiano« sanja!

Bum!
Poštenjak. Da se v Trstu nabaja sem in tja še poštenih ljudi, drugje ne bi mislili. Nek Josip Padovan, ki stanuje v ulici Salice št. 17, prinesel je na policijsko vodstvo denarnico z nekoliko denarjem, naj se izroči onemu; ki jo je zgubil. Res poštenjak to.

Utonil je nek mornar po imenu J. Aprile doma iz Trsta. Bil je na ladiji »Lissa«, in radoval se je po dnevi z svojimi sorodniki. Na večer se je vrnel proti morju, da ide na ladijo. Ali bržkone se ga je malo preveč navlekel in je pal v morje.

Samomor. 45 letni Robert Pekoroni stanujoč v ulici Sv. Boštjana št. 5, skočil je iz 3. nadstropja na dvorišče. Moža so hoteli potem nesti v bolnico, ali izdahnol jim je mej potjo svojo dušo.

Umrlo jih je v Trstu od 31. maja t. l. do 6. junija 88 in sicer 42 moških in 46 ženskih, mej temi en sam samomorec, v mesecu aprilu jih je pa umrlo 344 in sicer 175 moških in 169 ženskih, rodilo pa 383 pri sicer 189 moških in 194 ženskih, mej temi jih je bilo 320 zakonskih in 63 nezakonskih. Porok je bilo 75, ali vse v cerkvenem obredu.

Čudna smrt. Neka 37 letna žena je hotela z smotnikom ugonobiti ščurke, ki so jo zelo nadlegovali. Po nesreči se jej smotnik uže in provzroči velik pok. V sobi je ležal bolehniki 67 letni Anton Vidman iz Ajdovščine in se je tega poka tako prestrašil, da je pol ure potem umrl. Prišla je sodnijska komisija, da stvar preišče. Truplo so peljali k sv. Juštu.

Policijsko. Poredni sprideni sin je 23 letni Lenart C. iz Klavžeta v Italiji. Prijell so ga; ker se je rotil, da svojega lastnega očeta Ivana C. ubije. O ti človek, slabši si od živine. — 12. kilog. kave sta hotela ukrasti 28 letni Anton Z. in 34 letni Josip S. težaka oba iz Trsta na angleškem parniku »Assaba«, ko so več reči razkladali. Želja, da bodeta pila dobro kavo, jima ni se uresničila, pač bodeta pa morala sedaj piti samo »Cikorijo«. — Dvokolni samotež vozček je na policiji. Našli so ga v ulici Lazaretto. Kenor ga je tam pustil; naj ide ponj. — Zaprli so 23 letnega Dragotina G. in 20 letnega Ivana U. oba iz Trsta, ker sta svojemu gospodarju Jakobu S. ukrala več ur vrednih okoli 200 fr. Tudi doma pri njih so našli več reči od ur. — Mali 14 letni paglavec Peter F. rodom Furlan, metal je kamenje po javnej cesti, tako da je bilo za mimogrejoče nevarno. Kljubu pretenju ni odjenjal in se posmehoval ljudem toliko časa, da ga je straža prijela. — Neznani tatovi so odnesli Rihardu H. v ulici dell' Olmo št. 2 iz 4. nadstropja obleke vredne nad 38 fr.

Pevsko društvo Slovanska Vila v Skednju bode imelo v nedeljo dne 21. t. m. svoj letni redni občni zbor. Volit se bode nov odbor in prenarēd se nekatere točke pravil, predloži se letni račun in obravnavali se bodo posamezni predlogi. N ša iskrena želja bi bila, da bi se pri tem zboru združili vsi skedenjski pevci, cerkveni in Vilaši.

Železnica Ljubljana Kočevje. Generalno nadzorstvo avstrijskih železnic je začelo predhodnja dela za lokalno železnico Ljubljana Kočevje in se zdaj peča s tem, kde naj se izvede črta. Za doljnsko železnico so trije načrti. Eden za železnico iz Ljubljane v Kočevje in dalje do katere postaje železnice, ki drži iz Karlovca na Reko; drugi za železnico iz Ljubljane v Novomesto, od kodar bi držala postranska proga v Kočevje; tretji za železnico iz Krškega skoz Novomesto v Kočevje. Dolenjci si uže davno želē železnice, katere jim je v resnici silno potrebna, upamo, da se njih želja k malu izpolni.

Železnica Mostar Metkovič. 11. t. m. opolnoči je odplul Lloydov parnik »Malta« izpred Trsta v Metkovič ter odpeljal tja one avstrijske goste, katere je skupni državni finančni minister povabil k otvorjenju železnice Mostar Metkovič.

Nesreče. V sodišči Thiers na Francoskem so se 11. t. m. podrla stopnice,

ko se je ljudstvo drenjalo k obravnavi; 24 oseb je ostalo na mestu mrtvih, 164 pa je bolj ali manj poškodovanih. — Iz Mehike se poroča, da je 9. t. m. morska troba pri Lagosu okoli sto oseb usmrtila. — Iz Perima v Arabiji je dobil Lloyd 8. t. m. poročilo, da se je francoski vojni parnik »Renard«, ki je 3. junija otšel iz Oboka v Aden, s posadko vred potopil. Iskat sta ga šla en angleški in en turški parnik, ali nista ga več našla.

Kolera se je po Španskem začela širiti. Iz Pariza se poroča, da so uže okuzena Castellon, Albacete, Sagunt, Jativa, Alcire in druga mesta. Iz Madrida pa se 8. t. m. brzojavlja, da je tudi tam uže nekoliko ljudi za kolero zbolelo. Letos utegne nevarnost večja biti, nego je bila lansko leto. — Iz Madrida se poroča, da je tam uže več oseb za kolero umrlo. Strah je velik in ljudje begajo na vse kraje, s tem pa tudi kolero raznašajo.

Sežiganje mrličev. Ministerstvo notranjih opravil je po dogovoru z ministerstvom pravosodja in bogočastja zavrnilo prošnje glede sežiganja mrličev. Opira se ministerstvo na to, da je občinstvo sploh zoper sežiganje.

Izseljevanje iz Bosne. V zadnjih časih je v okrajih Rogatica in Višegrad zelo veliko Muhamedanov vložilo prošnje, da se jim dovoli izselitev, tako sicer, da je bila vlada primorana, to stvar preiskovati; pri preiskavi se je odkrilo to: V neke soseski okraja Čajnica živi Hadži Bego Boruvac, ki zelo rad kupuje cena zemljišča. Da mu je bilo to mogoče, ponarejal je pisma, kakor da so jih pisali Turki, ki so se iz Bosne izselili v Malo Azijo, v teh pismih je polno hvale, kako dobro se jim godi v novej domovini, in priporočilo, naj se Muhamedani iz Bosne k njim presele. Vsled tega je mnogo Turkov prav pod nič prodalo svoja posestva, katere vsa je kupil omenjeni Hadži Bego Boruvac. A malo veselja ho on užival nad temi posestvi, ker sedi v zaporu in jih dalj časa ne bo mogel obdelovati.

Česa manjka novodobnej odgoji? Napoleon I. je nekdanj v razgovoru z madamo Campan opomnil, da ne donša stari odgojevalni sistem onega sadu, katerega bi moral in jo vprašal, s čim bi se dalo pomoči, da se ljudstvo dobro odgoji. Madama Campan je odgovorila na to le jedno besedo, katere je tako imenitna bila, da je cesar veselo pritrdil. Beseda je bila: »matič«. Hotela je namreč reči, da le mati bi lahko do boljšega odgojevanja pomagla. Napoleon je rekel, da v tej jedinej besedici obstaja pravi in najboljši odgojevalni sistem in prosil madamo, naj bi si ona dala skrb, gojiti take matere, da bodo dobro odgojevale svoje otroke. . . .

Koliko njih pa ima napuščno mnenje, da le učitelji in šola imata nalogo, voditi odgojo otrok in kolikrat se sliši: »Oprostimo otrokom slabo vedenje; ko v šolo pridejo, bode učitelj uže skrbel, da jim slabe navade odzvamem. Kako slabo umejejo svojo dolžnost oni stariši, ki tako ali enako govorē! Za otroka je največ vredno čujoče materino oko, družbinski krog, veselo domovje, in nobeden učitelj ne bode mogel poboljšati otroka, ako se je na njegovem domu pozabilo um oblažiti in olikati čute. Otroško srce obudi se v otroškeji stanici, dobre in slabe navade poprimejo se ga uže na domu, mu jame tu delovati in misel se jame vaditi. In nad vsem tem duje skrbno materino oko! Naloga matere je toraj ena najtežjih. Nekoč je prašala neka mati duhovna, kdaj naj bi začela z vzgojevanjem svojega štiriletnega sinka. In duhoven jej je odgovoril: »Ako niste še začeli, zgubljena so uže štiri leta, kajti materina naloga ima početek še predno se otrok vprvič zasmehlja«. In res povsod je prilika otroka podučiti: v gozdu, na polju, na trati, v hiši, v kuhinji itd., povsod je polno podučljivega. Prav grda in slaba navada je tudi otroku z šolo in učitelji pretiti. Na tak način se otroku vcepi nek strah, kateri mu šolo v kaznilni kraj preobrača. Taki otroci hodijo jokajoč in neradi v šolo, ne poslušajo učiteljevih nauk in njih vedenje je brezmiselnost in neredno.

Mrljivost. Angleški statistikar dr. Farr je po zelo skrbnem preiskavanju gledē mrljivosti ljudstva našel tak le račun. Izmed enega milijona otrok, ki se živi rodē, umre jih v prvem letu 150.000; v drugem letu jih umre 53.000, tedaj dober peti del v dveh letih po rojstvu; v tretjem letu jih pokosi smitna kōsa še 27.000. V poznejših desetih letih, to je do spojunenega trinajstega leta, pa mrljivost ni velika, ker jih umre le okoli 4000. Od te dobe pa do 45. leta podró jih življenja težave in britkosti polu milijona v grob. Šestdeseto leto dočaka okoli 370.000, osemdeseto 37.000, ki pa so zgubili uže svoje moči in se jim kolena tresejo. Konec 95. leta jih je le še 223, ki pa naglo mrō tako, da se po 108. letu preseli zadnji za enim milijonom svojih tovarišev v večnost.

Tržno poročilo.

Kava — kupčija sicer mlahova, a cene so pri vsem tem jako trdne. Prodalo se je 1000 vreč Rio po f. 45.50 do 59, 1000 vreč Santos po f. 46.50 do 58, 300 vreč

